

¡ARRANTZALIA!

(IRAKURGAYA)

(NERE ADISKIDE LEYAL JUAN IGNAZIO URANGA JAUNARI.)

«Arrantzalia naiz ta
Ez daukat dirurik.»

.

I.

Ara nun dijoan, goizian goiz, egun sentiyak lenbiziko errañubak diz-diratzen ditubenean, eta geyenetan onek bere argitasuna azaldu bañon lenago. Or dijoa, itsaso aundi zabalera, kaliaren erditik, bere zapata belaunerañokuakiñ, aben soñu sendoak auzoak esnatubaz. Ara nun dijoan, chamar gorriaren gañetik ditubela zintzilik kulubiñsak, eta gerriaren alde batetik dariyola gerrikoaren iñskiñ churi-urdiñ zirpillatuba; beso azpian ere badarama chesto bat, eta chestoaren zulo bate-tik agertzen zayo edariren baten barrikachoa, noizian bein churrupacho bat edateko bide luzian juan biar duten kaleroko lagunakin.

Gure gizon on au, triste dijoa, eta tristetasunean arkitzen zayo alako samiñ bat; begiyak bera begira daramazki. Badirudi bere barren samurrean zerbait gaitz senti erazo egiten diyola. Orla dijoala arkitzen da lagun birekin, abek ere ontara dijoaz.... ¡Arrantzara! Gure gizonaren aldian askoz gaztiagoak dira, bañan kalero batian ibiltzen diranak irurak.

Alderatutzen dirade kayera; elkartu diraden bi tartetik, ez dira aditu izketan bi gaztienak besterik.

Itsasoak arrotzen ditu ollaska batzubek, ez diyotela uzten iñtan batian ontziari geldirik.

Sartu da gure gizona ontzian bere lagunakin; eseri dirade beren tostetan artubaz bakoitzak arraun bana, eta or dijoaz, diruditela danak eche bateko gizasemeak.

¡Zér pakian dijoazen gizagajoak!

Ez da munduban izango jenderik, dontsuago eta emaliago, arrantzaliak diran baño beren pobretasunean

II.

Eguna zabaldu du, eta oraindik ez digu eguzkiak bere argiya erakutsi.

Bendabalaren soñu ikaragarriya datorkigu lurrera. Itsasoak zerbait berri izango du.

Zeru urdiñaren illuntasunean agertzen dira itsas-gañeko egaztiyak, aiñ erreġ egatzen non diruriten aizearen aldera jostatzen dabiltzala.

Kai-muturretik itsaso bazterrerano jendia dago zerbait ikusi nayan, bañan ez du ezerrere ikusten! orduak aurrera dijoaz... illunabarra gañean da.

Egun sentiyan jua ziran arrantzalien aztarnik ez dator iñondikan.

Bagak austen diradearroken kontra, eta indarrak eragiñ-azten diyoten afar zuriyak estaltzen du itsasoaren berdetasun aserretuba.

Ontan gaudela, zér egin jakingabe, chimista batek eritzen gaitu begiyetan, ta nere aldamenian dauden emakume batzubek ziñatzen dira, beren aurrak besoetan dituztela.

Chimist zorrotzarren atzetik datorkigu turmoi dardaratuba, eta magalian dauden aur gaiġoak, ikaturik, gelditzen dira beren buruchoak sartu nairik amaren kolkoan.

Arratsa badator, jendia banatzen da illunpetan, egunaz ez baldin badu askorik argitu ere

III.

Kai inguruko echieta begiratu, eta ez dira kandel bedeinkatu p̄istubak besterik ikusten, gaubeko itzaltasunean argi egiñaz.

Iñondik ez da ageri iñor kalia.

Elizaren ate aundi bat zabalik dago, eta barrrendik aditzen dira alako antsi negargarri isillak. ¿Zéiñ ote dira?... ¡A!... ¡Bai! Oñutsik daude. Arrantzalien andriak dira erregutzen Zerubari.

IV.

.....Itsasoaren parian gaude eta negarra datorkigu begira. ¡Ez da guchiagotarako! Itsasoaren jostallubak balira bezela, ara nola dabilzan, emen trezak, an arraun autsiyak, onontzago ontziaren puskak, urak bere gora-aldian ekarririk dana bazterrera.

¡Beraz galduba da gure gizona bere lagun guztiakiñ! Ala diyote.

¡A! Orain datorkit gogora gizon arren samintasun gogoangarriga.

¿Bai aliteke izan, gizon ura echetik aterazan ordu artan bertan, igerri zubela zér eguraldik etorri biar zuan? Eta etzala aurreratu esatera, bere seme maiteak ogi gabe gelditu etzitezten?

¿Bai aliteke ori izan?

¡A! Ori ¡Jaungoikoak bestek ez daki!

FRANZISKO LOPEZ.